

ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКО-ХІМІЇ ГОРЮЧИХ КОПАЛИН
ІНСТИТУТУ ФІЗИКО-ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ І ВУГЛЕХІМІЇ
ІМ. Л. М. ЛИТВИНЕНКА НАН УКРАЇНИ

Затверджено на засіданні Вченої ради
від 12 листопада 2024 р.,
протокол № 11, п. 3.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. директора

Відділення ФХГК ІнФОВ

ім. Л. М. Литвиненка НАН України

Андрій КИЦЯ

Наказ № 32

від 19 листопада 2024 р.

ПОГОДЖЕНО:

Голова профкому

Відділення ФХГК ІнФОВ

ім. Л. М. Литвиненка НАН України

Ольга РОМАНУК
протокол № 4 від 18 листопада 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКО-ХІМІЇ ГОРЮЧИХ КОПАЛИН
ІНСТИТУТУ ФІЗИКО-ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ І ВУГЛЕХІМІЇ ІМ. Л. М.
ЛИТВИНЕНКА НАН УКРАЇНИ

Львів – 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Посилення загальносуспільного інтересу до проблеми визначення критеріїв ефективності наукових досліджень обумовлене розвитком інформаційного суспільства, зростанням суспільної затребуваності саме в якісному інформаційному виробництві, вищою формою якого є продукування наукової інформації. Проблеми визначення сучасних критеріїв наукової діяльності знаходять своє відображення в розробках ряду зарубіжних наукових центрів, зокрема в спеціальних комітетах, створених Радою Міжнародного математичного союзу, Міжнародної ради з промислової та прикладної математики (ICIAM), Інституту математичної статистики (ISM) у США, у Королівській академії мистецтв та наук Нідерландів, у Канадській федерації гуманітарних і соціальних наук, тощо.

Останнім часом критерієм для визначення дійсного наукового внеску дослідника в сучасну науку стає факт його публікації в рейтингових зарубіжних журналах, у виступах на міжнародних конференціях з подальшою підготовкою монографічних досліджень і підручників. На таке оцінювання наукової діяльності пропонується орієнтуватися й управлінським структурам. Орієнтиром наукової значущості публікації також може бути розміщення її в наукометричних базах даних, що акумулюють статті журнального рівня подачі матеріалу, наприклад *Web of Science*, *Scopus* чи *Google Scholar*, тощо.

В основу визначення якості наукової діяльності повинна ставитися конкретно визначена суспільно значуща мета; відповідно розроблятися критерії оцінювання. Важливим питанням при цьому є забезпечення здійснення професійної, кваліфікованої експертизи. Очевидно, з огляду на зростаюче значення виробництва наукової інформації для суспільного розвитку, така оціночна діяльність має здійснюватися колегіально, відображаючи в складі відповідних оціночних структур і інтереси замовника, здійснення ним аналізу якості впровадження в суспільну практику здобутих наукових результатів, і кваліфікованих у цій тематиці наукових експертів, і представників сфери управління науковою діяльністю.

Якість наукового виробництва стала критерієм успішності в сучасному світі. І досвід удосконалення відповідних параметрів наукової діяльності, вироблення дієвих критеріїв ефективності в науці сьогодні заслуговує на особливу увагу. Узагальнення цього досвіду та вироблення сучасних, ефективних критеріїв оцінки дослідницької роботи в Установі має також стати тим важелем, з допомогою якого можна буде здійснити необхідну активацію в науковій сфері.

З точки зору національних інтересів у сфері виробництва наукової інформації критерії ефективності нової наукової інформації мають удосконалюватися з урахуванням:

- ступеня відповідності наукових здобутків тактичним і стратегічним запитам національного розвитку, пов'язаного з зовнішніми та внутрішньосупільними викликами, необхідністю внутрішньої трансформації та адекватної дії для успішного реагування на них;

- оперативності одержання потрібних для національного розвитку наукових результатів, їх актуальністю;

- доступного для національної економіки рівня затратності наукових досліджень і співвідношення цієї затратності з економічною ефективністю здобутих результатів.

До цих же критеріїв належить також трансформаційна особливість еволюції самого наукового процесу, пов'язана із:

- співвідношенням нового й традиційного в науковому процесі;

- використанням перевірених практикою наукових здобутків як критеріїв достовірності нових наукових результатів;

- забезпеченням підтвердження наукового прогресу в погодженні нових напрямів наукового пошуку з виробленою всіма попередніми поколіннями логікою пізнавальної діяльності нашого суспільства.

Визначивши оптимально можливі в умовах вітчизняних реалій критерії сучасного розвитку науки в Установі, на базі опори на здобутки вітчизняного наукового потенціалу, в Установі ще є можливість на рівноправних засадах узяти участь в розподілі праці у сфері наукового суспільно значущого інфотворення. При збільшенні уваги до потреб вітчизняної науки, при формуванні кваліфікованого суспільного запиту на вітчизняні наукові дослідження, при унормуванні дуже важливого питання ефективного впровадження наукового доробку в практику суспільного життя наука в Установі може бути не лише рентабельною для державного бюджету, але й стати вагомим джерелом його наповнення, важливою базою розвитку на етапі глобальних перетворень.

Щодо процедури забезпечення якості результатів в Установі та введення правил належної практичної діяльності науковців – адміністрація та відділ кадрів Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України досить успішно і належним чином виконують свої завдання. Основні результати наукових досліджень розглядаються та затверджуються на засіданнях Вченої ради Установи після зовнішнього та внутрішнього рецензування. За виконання господарських робіт та конкурсної тематики виплачуються премії в рамках договірного фінансування. В бюджетному фінансуванні закладено витрати виключно на заробітну плату.

1.2. Контроль якості діяльності

Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України з боку Вченої ради Установи та Відділення хімії НАН України

У Відділенні ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України функціонує Вчена рада, яка є колегіальним дорадчим органом управління науковою і науково–технічною діяльністю Установи і виконує консультативно–дорадчі функції. Кількісний склад членів Вченої ради Установи становить 16 осіб. Структура і персональний склад затверджуються Бюро Відділення хімії НАН України на термін повноважень директора Установи. Часткові зміни в складі Вченої ради затверджуються Бюро Відділення хімії НАН України за поданням директора. Вчена рада скликається у терміни, визначені директором, але не рідше одного разу на 3 місяці. Робота Вченої ради планується на півріччя або на квартал.

До виключної компетенції Вченої ради Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України належать питання щодо:

- визначення стратегії розвитку Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України та перспективних напрямів наукової і науково–технічної діяльності;
- проведення наукової і науково–технічної оцінки тематики та результатів науково–дослідних робіт;
- затвердження поточних (щорічних) планів наукових досліджень і науково–технічних (експериментальних) розробок;
- удосконалення та розвитку структури Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України;
- затвердження тем дисертацій здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо–науковому) та науковому рівні вищої освіти і призначення наукових керівників (консультантів);
- затвердження результатів атестації наукових працівників, аспірантів, докторантів, здобувачів;
- затвердження результатів конкурсу на вакантні посади наукових працівників;
- висування видатних наукових праць для присудження премій, медалей та інших видів відзнак, у тому числі міжнародних;
- присвоєння працівникам Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України вчених звань професора та старшого дослідника і подання відповідних рішень на затвердження до атестаційної колегії центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової і науково–технічної діяльності, порушення клопотання про присвоєння почесних звань;
- затвердження річних звітів про діяльність Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України та розгляд кошторисів Установи;

– ухвалення рішення про розміщення власних надходжень у територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або в банківських установах державного сектору;

– погодження переліку професій і посад Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України, на яких може застосовуватися гнучкий режим робочого часу та дистанційний режим праці.

Вчена рада Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України обговорює основні наукові напрями діяльності і рекомендує їх до розгляду Відділенню хімії НАН України та затвердження Президією НАН України.

Вчена рада Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України має право приймати рішення, якщо на засіданні присутні не менше як половина її облікового складу, за винятком випадків розгляду кадрових питань, висунення робіт на здобуття премій і медалей та інших питань, де обов'язкова присутність двох третин складу Вченої ради. Рішення Вченої ради Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України вважаються прийнятими, якщо за них голосувало понад 50 % присутніх членів Вченої ради. Рішення приймаються відкритим або таємним (за рішенням Вченої ради) голосуванням.

Вчена рада Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України має право висувати кандидатів у дійсні члени (академіки) і члени–кореспонденти НАН України.

За всіма перерахованими вище пунктами Вчена рада Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України приймає відповідні ухвали, рішення і рекомендації.

З метою додаткового сприяння діяльності Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України, залучення до оцінки результатів його діяльності широкого кола вчених за пропозицією Вченої ради Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України та (або) рішенням Президії НАН України при Відділенні ФХГК ІнФОВ НАН України може створюватися наглядова рада, у тому числі із залученням іноземних вчених, яка діє відповідно до положення, затвердженого Президією НАН України відповідно до законодавства.

Вчена рада Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України обговорює основні наукові напрями діяльності і рекомендує їх до розгляду Відділенню хімії НАН України та затвердження Президією НАН України. Відділення ФХГК ІнФОВ НАН України організовує свою роботу з врахуванням рекомендацій Відділення хімії НАН України з використанням останніх досягнень світової науки, щорічно звітує про результати своєї наукової діяльності перед Інститутом фізико–органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України, Відділенням хімії Президії НАН України, яке здійснює загальне і науково–методичне керівництво Установою, а також перед Сектором зведеного планування Президії НАН України.

1.3. Приймання звітів про науково–дослідну роботу у наукових структурних підрозділах Відділення фізико–хімії горючих копалин Інституту фізико–органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка Національної академії наук України

Порядок приймання звітів про науково–дослідну роботу (далі – Порядок) у наукових структурних підрозділах Відділення фізико–хімії горючих копалин Інституту фізико–органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України (далі – Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України) розроблено відповідно до Закону України «Про наукову і науково–технічну діяльність», ДСТУ 3008–95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення», Статуту Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України та чинних законодавчих і нормативних актів, що регулюють відносини у науково–технічній сфері.

У Порядку викладені вимоги і правила щодо оформлення і подання керівниками наукових тем звітних документів про результати науково–дослідної роботи (далі – НДР) та приймання і затвердження звітів на засіданнях вченої ради Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України.

Загальні положення

1.3.1. До звітних документів про результати НДР належать: проміжні звіти за попередніми етапами виконання досліджень; заключний (підсумковий) звіт, який готується на останньому етапі проведення НДР за результатами теоретичних, експериментальних досліджень і в якому узагальнено та проаналізовано всю повноту вирішення встановлених у НДР завдань; методичні рекомендації, інструкції, технологічні розробки, карти та інші матеріали, передбачені Договором на створення і передачу науково–технічної продукції (НТП) як кінцевий результат досліджень; акт впровадження результатів досліджень у виробництво, тощо.

1.3. 2. Складання та оформлення проміжних і заключних звітів про НДР і додатків до них здійснюються відповідно до вимог ДСТУ 3008–95.

1.3.3. До комплекту звітних документів додається також звіт про патентні дослідження, якщо вони проводилися. Звіт про патентні дослідження оформляється відповідно до вимог ДСТУ 3575–97 “Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення”.

Приймання звітних документів за результатами НДР

1.3.4. Приймання та затвердження проміжних і заключних звітів про НДР здійснюються вченою радою Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України у терміни, визначені відповідним наказом керівника.

Попередньо звіти про НДР представляються науковими керівниками / відповідальними виконавцями тем вченому секретарю для перевірки їх оформлення на відповідність чинному стандарту. Без відмітки вченого секретаря про правильність оформлення звіту про НДР на засіданні вченої ради Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України ці теми не розглядаються.

1.3.5. За десять днів до початку заслуховування наукових звітів керівники наукових структурних підрозділів видають розпорядження, згідно з якими створюються комісії з розгляду звітів про НДР (далі – Комісії) за напрямами досліджень у кількості не менше 3 осіб, як правило, докторів наук – членів вченої ради наукового структурного підрозділу, обираються голови Комісій і складається графік проведення їх засідань (Додаток 1).

1.3.6. Одночасно формуються групи звітуючих і призначаються рецензенти наукових звітів з числа провідних науковців за напрямами досліджень, зазвичай, докторів наук. Первинна апробація звітів про НДР здійснюється на засіданнях наукових структурних підрозділів (відділів).

1.3.7. Звіти про НДР разом з пакетом обов'язкових документів:

для проміжних – витяг з протоколу засідання наукового структурного підрозділу про заслуховування керівника / відповідального виконавця теми, внутрішня рецензія на звіт про НДР, а

для заключних – витяг з протоколу засідання наукового структурного підрозділу про заслуховування керівника / відповідального виконавця теми, зовнішня рецензія на звіт про НДР та науково-технічна продукція (методичні рекомендації, інструкції, технологічні розробки, карти тощо), передбачена Договором на створення і передачу науково-технічної продукції (НТП) як кінцевий результат досліджень, акт впровадження результатів досліджень у виробництво передаються керівниками тем до Комісій.

1.3.8. Засіданнями Комісії керує її голова. На одному засіданні Комісії може розглядатися не більше трьох звітів про НДР.

1.3.8. Рецензенти при рецензуванні звітів про НДР повинні користуватися «Пам'яткою для рецензента» (Додаток 2) та оформляти рецензії за встановленою формою (Додаток 3).

Керівники / відповідальні виконавці наукових тем ознайомлюються із змістом рецензій до проведення засідань Комісій.

1.3.9. Не пізніше, ніж за сім календарних днів до проведення засідань Комісій на офіційному сайті Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України розміщують графік проведення засідань Комісій у наукових структурних підрозділах організації. Участь в обговоренні звітів про НДР може брати кожний з присутніх на засіданні.

1.3.10. Комісії на підставі захисту керівниками / відповідальними виконавцями тем звітів про НДР і обговорення результатів наукових досліджень за календарний рік рекомендують вченій раді Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України та Координаційній раді з питань науково-технічної діяльності (далі – Координаційна рада) прийняти, відхилити або прийняти звіт після його доробки згідно із зауваженнями рецензента чи зауваженнями, висловленими іншими опонентами у ході обговорення.

У разі необхідності можуть повторно заслуховуватися наукові керівники / відповідальні виконавці тем, по яких виникли спірні питання у членів Комісій.

1.3.11. Рекомендації Комісій щодо прийняття або відхилення звітів про НДР разом із звітами та іншими звітними документами передаються секретарю вченої ради Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України.

1.3.12. Остаточне рішення щодо прийняття або відхилення звітів про НДР приймається після обговорення наданої головами Комісій інформації про захист проміжних / заключних звітів про НДР на засіданні вченої ради Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України.

За результатами заслуховування приймається остаточне рішення щодо прийняття або відхилення звітів про НДР.

У разі необхідності можуть повторно заслуховуватися наукові керівники / відповідальні виконавці тем, по яких виникли спірні питання у членів вченої ради Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України.

1.3.13. Проміжні та заключні звіти про НДР після прийняття вченою радою Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України затверджуються керівником організації, який відповідає за наукову діяльність.

1.3.14. Звіти про НДР разом з пакетом звітних документів, рішенням вченої ради про їх прийняття після затвердження керівником, який відповідає за наукову діяльність, передаються до Відділення хімії Президії НАН України для затвердження; другий примірник документації зберігається в архіві установи.

1.3.15. Заключні звіти про НДР разом із справою кожної наукової теми зберігаються в архіві установи впродовж трьох років після закінчення терміну дії Договору на проведення науково-дослідної роботи із створення науково-технічної продукції (НТП).

1.3.16. По завершених темах керівниками / відповідальними виконавцями тем готуються облікова та інформаційна картки, які оформляються згідно з

вимогами “Порядку державної реєстрації та обліку відкритих науково–дослідних, дослідно–конструкторських робіт і дисертацій”.

1.3.17. Заключний звіт про НДР, облікова й інформаційна картки у 30–денний строк з моменту закінчення НДР подаються керівниками / відповідальними виконавцями тем до Українського інституту науково–технічної і економічної інформації (УкрІНТЕІ).

Додаток 1

до “Порядку приймання звітів про НДР
у наукових структурних підрозділах
Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України”

ГРАФІК

проведення засідань комісій з розгляду звітів про НДР за 201__ р.

№ п/п	Склад комісії	Дата і місце проведення засідання комісії	Назва теми, за якою проводиться звітування про НДР, науковий керівник	Рецензент

Керівник наукового

структурного підрозділу _____

підпис

(ПІБ)

Додаток 2

до «Порядку приймання звітів про НДР
у наукових структурних підрозділах
Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України»

ПАМ'ЯТКА
для рецензента щодо оцінки звіту про НДР за 201__ рік

1. Зміст рецензованого звіту оцінюється за такими показниками:

- Актуальність, новизна досліджень.
- Достовірність отриманих результатів.
- Відповідність результатів досліджень та висновків.
- Наявність повіреного і стандартизованого в установленому порядку обладнання, яке використовувалось у ході проведення досліджень.
- Наявність для заключного звіту – методичних рекомендацій, інструкцій, технологічних розробок тощо, передбачених Договором на створення і передачу науково–технічної продукції (НТП) як кінцевого результату досліджень.
- Впровадження результатів досліджень у практику (враховується лише за наявності акта впровадження результатів досліджень у виробництво).
- Відповідність оформлення звіту вимогам ДСТУ 3008–95.

Додаток 3

до «Порядку приймання звітів про НДР
у наукових структурних підрозділах
Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України»

ОРІЄНТОВНИЙ ЗМІСТ

рецензії на проміжний / заключний звіт про НДР за 201__ р.

1. Назва і номер роботи, структурний відділ, науковий керівник, термін виконання, звіт (проміжний чи заключний), обсяг фінансування у 201__ р.
2. Короткий зміст роботи (напрямок досліджень, місце проведення досліджень, об'єкт досліджень, методи досліджень).
3. Відповідність оформлення звіту вимогам ДСТУ 3008–95.
4. Публікації за результатами досліджень.
5. Впровадження наукових розробок у виробництво (для завершених НДР).
6. Співпраця з вченими інших наукових організацій, вітчизняних та зарубіжних установ.
7. Участь студентів, у т. ч. магістратури, аспірантів, докторантів у виконанні наукових досліджень.
8. Застосування вимірювальних приладів (наявних у наукових підрозділах).
9. Інше.
10. Зауваження.
11. Висновки.

Посада, науковий ступінь, вчене звання

підпис

(ПІБ)